

25 NOV 2010

DEPARTEMENTENES
SERVICESENTER

Sikkerhetstjenesteavdelingen

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse	Deres dato	Vår referanse	Vår dato
Høring kunngjort på Regjeringen.no 10.09.2010		200800334	21.11.2010

Vaktvirksomhetsforskriften - høringsuttalelse

1. Bakgrunn

Departementenes servicesenter (DSS) viser til høring kunngjort av JD ved tidl ref, samt etatens tidligere fremsendte høringsuttalelser til den nye vaktvirksomhetsloven. Videre henvises det til avklarende møte med JD v/avddir Knut Fosli ifm departementets arbeid med forskriftsutkastet.

Med bruk av statsansatte tjenestemenn utøver DSS egenvakthold for sikringen av departementsfellesskapet. Tjenesten var unntatt fra den tidligere vaktvirksomhetslov men vil falle innenfor virkeområdet til den nye loven. Med grunnlag i den endrede lov om vaktvirksomhet redegjøres i det følgende for etatens synspunkter til foreliggende forslag til ny vaktvirksomhetsforskrift.

DSS som leverandør av sikkerhetstjenester

Som etat under FAD er DSS v/Sikkerhetstjenesteavdelingen tillagt oppdraget med å levere vakthold og sikkerhetstjenester i samsvar med gjeldende trusselvurderinger. Hovedformålet er forebyggende sikkerhetstjenester i hht sikkerhetsloven, operativt vakthold, beredskapsarbeid, planlegging og gjennomføring av passive egenbeskyttelsestiltak mot terror, og honorære vaktoppdrag ifm VIP besøk til Statsministerens kontor og departementene. I tildelingsbrevet til DSS fra Fornyings-, kirke- og fornyingsdepartementet (FAD) er hovedoppgavene for sikringstjenestene formulert slik for 2010:

"Fellessikringen skal ivareta sikkerheten for ansatte og besøkende. Tjenestene skal være i samsvar med Sikkerhetsloven som innebærer å forhindre uønskede hendelser samt uønsket tilgang til kritiske funksjoner. Felles sikringstiltak skal planlegges og gjennomføres basert på sannsynlig utfall og konsekvenser....." ...

Mye av overnevnte oppdragstildeling dreier seg om fysiske / tekniske sikringstiltak eller beredskapsplanverk innenfor forebyggende sikkerhetstjeneste. Andre deler av oppdraget innebærer åpenbart utøvelse av ikke-polisært vakthold hvor virksomheten siden 1995 har benyttet statsansatte tjenestemenn. Vaktutøvelsen vil i denne sammenheng falle inn under ny lov om vaktvirksomhet.

Postadresse Postboks 8129 Dep 0032 Oslo	Kontoradresse Akersgata 44 Org.nr.: 974 76 1424	Telefon* 22 24 90 90 Telefaks 22 24 27 60	Internett www.dss.dep.no E-post postmottak@dss.dep.no	Saksbehandler OLNO Telefon: 22 24 99 00
---	---	--	--	---

Manuelt vakthold i regi av DSS ivaretas av seksjon VAKT i Sikkerhetstjenesteavdelingen, om lag 70 årsverk der den overveiende del er sikkerhetsvakter i døgkontinuerlig turnustjeneste. Avdelingen utøver også resepsjonstjeneste med omlag 35 årsverk i seksjon RES. I hht avklaringer ved møter, så vel som skriftlighet i forslaget til ny vaktvirksomhetsforskrift, legger DSS til grunn at resepsjonstjenesten falle utenfor vaktvirksomhetslovens virkeområde. Vakt- og resepsjonstjenesten understøttes av en seksjon for teknisk sikring (SIK), med ansvar for teknisk drift og utvikling av de støttesystemer tjenestene er avhengig av. DSS legger til grunn at også seksjon SIK vil faller tydelig utenfor vaktvirksomhetslovens virkeområde da de ansatte i den seksjonen heller ikke utøver noen form for vaktutøvelse.

Som omtalt i foregående avsnitt har vakttjenesten i DSS en særegenhet som innebærer at den ikke uten videre kan sammenliknes med privat vaktvirksomhet da koblingen mellom forebyggende sikkerhetstjeneste, beredskap, utøvende og honorært vakthold må ansees som unik. Forskjellen er såpass tydelig at begrepet vekter oppleves som fremmed for avdelingens sikkerhetsvakter. De ansatte har rettslig status som offentlige tjenestemenn, tilsatt i stillingskodene 1336 Sikkerhetsvakt, 1337 Vaktførstebetjent og 1338 Vaktleder.

Ovennevnte momenter er lagt til grunn for de høringskommentarer som fremmes fra DSS.

2. Kommentarer til de enkelte kapitler i forslaget

Kommentarene til høringen er i det følgende nummerert med underoverskrifter som samsvarer med virkeområdet til det enkelte kapittel/paragraf i forslag til ny vaktvirksomhetsforskrift.

2.1 Kapittel 1. Virkeområde.

§ 1-1; DSS tar til etterretning at statlige forvaltningsorganer som utøver egenvakthold, herunder etatens egen vaktseksjon med omlag 70 årsverk vil omfattes av den nye vaktvirksomhetslov og tilhørende forskrift.

§ 1-3; DSS ser positivt på avgrensningen/definisjonen av lovens virkeområde som eksemplifisert ved § 1-3, annet ledd nr 3 (øvrigt tjenester). Vi har ellers ingen kommentarer til kapittel 1 i forslaget.

2.2 Kapittel 2. Vandelskrav og politiattest

Det som fremkommer i forslaget kapittel 2 vedrørende vandelskrav fremstår som hensiktsmessig. Det bør kanskje tilføyes at de krav som fremkommer av lovverket med forskrifter er generiske minimumskrav for vakt eller «vekertjenester», da enkelte virksomheter, privat såvel som statlig, kan ha behov for ytterligere krav. For Sikkerhetstjenesteavdelingen i DSS er det eksempelvis krav om sikkerhetsklarering på nivå H eller SH for samtlige ansatte, også de som faller utenfor vaktvirksomhetslovens virkeområde. Sikkerhetsklarering med autorisasjon omfatter en kontroll med vedkommendes skikkethet utover det som fremkommer av politiets vandelsattest isolert sett.

2.3 Kapittel 3. Utdanning og utdanningsinstitusjoner m.m

DSS imøteser de gode intensjoner Justisdepartementet har lagt til grunn for høynede kompetansekrav for vektere. Inntil utdanningskravene er konkretisert ift timeantall, fagområde og pensum er det imidlertid vanskelig å ta stilling til hvilke praktiske og

økonomiske konsekvenser endringene i lov og forskrift vil ha for egen virksomhet. DSS tar formuleringene gjengitt i lov om vaktvirksomhet § 9 og forslaget til forskrift § 3-2 til etterretning, men vil ikke finne det formålstjenelig å foreta endringer i det eksisterende utdanningsprogram i overgangsfasen før klare undervisningsplaner foreligger. I hht forslagets overgangsregler gitt i § 11-2, punkt 1 og 2, vil DSS videreføre etatens eksisterende utdanningprogram i påvente av nye læreplan fra Politidirektoratet.

Høringsforslaget kompetansekrav for spesialtjenester omhandlet i § 3-8 tom § 3-13 ser hensiktsmessig ut.

Når det gjelder § 3-15 om krav til foretak som skal drive opplæring i vaktjenester vil dette ha administrative og økonomiske konsekvenser for egen virksomhet. DSS tar forslaget til etterretning og vil føre videre dialog med FAD om dette.

DSS er skeptiske til forskriftens krav om at eventuell opplæringsvirksomhet og praksisprogram som godkjennes utenfor offentlig skole skal "gjøres tilgjengelig for alle". For sikkerhetsvakter som tilsettes i vaktvirksomhet i DSS er det krav om forutgående sikkerhetsklarering i hht Sikkerhetsloven og en betydelig del av opplæringen er objekt- og oppdragsspesifikk. Den teoretiske og praktiske opplæring av vakter i DSS gis først etter foreliggende sikkerhetsklarering og tilsetning. Gjennom programmet gis vaktene betydelig kunnskap og innsikt i sikkerhetsgradert informasjon og rutiner. Dette konseptet vil ikke være mulig å videreføre dersom opplæringstilbudet blir pålagt tilgjengeliggjort for alle som måtte ønske å følge denne opplæringen. DSS ber derfor om at denne delen av forskriften endres.

2.4 Kapittel 4. Uniformering, legitimasjon og kommunikasjon

DSS gir generelt sin tilslutning til § 4-1 og 4-2 om bæring av godkjent uniform, at uniform kun skal benyttes i aktiv tjeneste og ikke forveksles med tjenestemenn fra politi, forsvar eller tollmyndighet. Vi ser likevel behovet for at de bakenforliggende motiver til forskriftsforslaget diskuteres nærmere. I forarbeidene til forskriftsforslaget (s. 45) fremkommer et klart motiv om at "publikum lett skal kunne se forskjell på en vakter og en offentlig tjenesteperson". DSS vil igjen henvise til at sikkerhetsvakter i DSS *både* har status som offentlig tjenesteperson og vekker i hht ny vaktvirksomhetslov og forskriftsforslag. DSS gjorde rede for vaktpersonellens status som offentlige tjenestemenn allerede ved høringsuttalelsene til ny vaktvirksomhetslov i 2008. Det foreligger juridiske betraktninger omkring tjenestemenns rolle som statstjenestemenn fra tidligere dialoger med Justisdepartementet. Det foreligger også rettskraftige dommer hvor gjerningspersoner som har forvoldt skade mot sikkerhetsvakter i DSS er dømt etter straffelovens § 127 om vold mot offentlig tjenestemann, altså straffeskjerpelse i forhold til hva som ville vært tilfelle om offer i saken hadde vært en "vanlig" vakter. Slik forskriftsforslaget foreligger i dag oppfatter DSS at det implisitt foreligger en klar motsetning mellom begrepet "Vekter" og "offentlig tjenestemann/-person". Justisdepartementet bes ta innspillene fra DSS til etterretning slik at forskriften til vaktvirksomhetslov justeres til å ivareta hensyn til offentlig ansatte tjenestemenn fra forvaltningsorganer som utøver en myndighetsrolle for Staten uten å være ilagt politimyndighet. DSS vil dermed foreslå en endring i ordlyden slik at det tydelig fremkommer at offentlig tjenestepersonell fra forvaltningsorganer som er underlagt vaktvirksomhetsloven og i den forstand betraktes som "Vektere" samtidig kan ha et ansettelsesforhold og/eller en faktisk myndighetsrolle som offentlig tjenesteperson.

Med grunnlag i ovennevnte stiller DSS seg skeptisk til forslagets § 4-2 om uniformens utforming og etaten er tvilende til at det vil være riktig at de tilsatte sikkerhetsvakter skal

bære standardisert merking med betegnelsen "Vekter" i en sort stripe på venstre brystside. Som beskrevet under punkt 1.2 i dette hørings svar har vaktvirksomheten i DSS en særegenhet som ikke uten videre kan "settes i bås" med konvensjonell vaktvirksomhet da koblingen mellom forebyggende sikkerhetstjeneste, beredskap og utøvende vakthold på statens eiendom må ansees som unik. Ikke minst ved vaktens tjenesteutøvelse ved godkjente så vel som ulovelige demonstrasjoner rettet mot regjeringen og departementene anses rollen som offentlige tjenestemenn og faktiske myndighetsperson som viktig. Det tilføyes at flere av våre tjenestemenn i direkte dialog, så vel som via tillitsvalgte har uttrykt at de opplever vekterbegrepet som fremmed, belastende eller degraderende for sin yrkesstolthet.

DSS vil henstille Justisdepartementet om en praktisk tilpasning ved å åpne for alternative betegnelser som både ivaretar kravet til korrekt uniformering samtidig som de skiller seg fra politiets, forsvarrets eller tollvesenets uniformer. Dette kan ivaretas med en nyansering slik at merkestripe med betegnelsen "Vekter" anvendes i henhold til forskriftsforslaget for private vaktutøvere mens offentlige tjenestemenn i vaktutøvelse gis anledning til å benytte tittelen "Sikkerhetsvakt" eller "Security". Med dette vil nyansen mellom en privat eller offentlige vaktutøver være ivaretatt i hht lovens intensjon.

§ 4-5 Utforming av legitimasjonskort:

Av samme årsak som beskrevet ifm § 4-2 ser DSS behovet for tilpasninger knyttet til utforming av legitimasjonskort slik at vi som i dag kan benytte stillingsbetegnelser som "Sikkerhetsvakt", "Vaktførstebetjent" eller "Vaktleder" fremfor betegnelsen "Vekter". Øvrige krav knyttet til ID-kortet, som gyldighetsdato, foretaksnummer, hvorvidt tjenestemannen er ferdig opplært eller under opplæring, osv ser DSS ingen utfordringer med å tilordne seg.

2.6 Kapittel 6. Opplysnings- og rapporteringsplikt

DSS tar til etterretning de foreslåtte krav til rapporteringsplikt i forslagets § 6-1 og 6-2. Når det gjelder § 6-3 om loggførings- og rapporteringsplikt ved bruk av makt har etaten allerede rutiner som greit kan tilpasses forskriftens krav og med dette vedlegges årlig rapport til kontrollmyndigheten.

2.8 Tillatelse og kontroll med foretak som utøver vaktvirksomhet

DSS tar til etterretning krav om søknad om å utøve vaktvirksomhet i henhold til vaktvirksomhetsloven § 3 jf. § 4 skrives på blankett fastsatt av Politidirektoratet. § 8-1 tom 8-9 vil i hovedsak medføre administrative konsekvenser for egen virksomhet.

2.9 Kapittel 9. Gebyr

Gebyrordningen beskrevet i forslagets § 9-1 tom 9-3 synes å ligge på et akseptabelt og fornuftig nivå.

2.10 Kapittel 10. Forsikring

I forslagets § 10-1 fremgår det at "Kravet til forsikring gjelder også for vaktvirksomhet som drives av forvaltningsorgan", videre at Politidirektoratet etter søknad kan frita forvaltningsorganet fra å tegne ansvarsforsikring. Som selvassurandør i Staten vil DSS søke fritak fra plikten til å tegne egen ansvarsforsikring for sikkerhetsvaktene.

2.11 Kapittel 11. Ikrafttredelse- og overgangsregler

DSS tar til etterretning at forskriften vil være gjeldende fra 1. januar 2011.

Det tas videre til etterretning overgangsbestemmelsene beskrevet ved § 11-2 underpunkt 1. og 2 som berører gjennomføring av nye utdanningskrav og søknad om tillatelse til å drive opplæring i vaktjenester. Overnevnte forhold vil åpenbart ha organisatoriske og administrative konsekvenser for DSS. I forhold til gjennomføringen av nye utdanningskrav henvises det til punkt 2.3 i denne høringsuttalelse hvor DSS tar sikte på å holde fram med det eksisterende utdanningsprogram inntil de nye opplæringskravene er fastsatt av Politidirektoratet, både ift kompetansekrav for den enkelte tjenestemann, så vel som krav knyttet til utdanningsinstitusjon. DSS tar også til etterretning at det må søkes tillatelse i henhold til vaktvirksomhetsloven § 3 jf. § 2 innen 1. juni 2011.

3. KONKLUSJON

Departementenes servicesenter er positive til de intensjoner som nå implementeres gjennom ny lov om vaktvirksomhet og tilhørende forskrift. Justisdepartementet bes imidlertid om å foreta nødvendige justeringer i forskriften slik at også særegenhetene ved egenvakthold i statlig regi kan dekkes på en praktisk, kosteffektiv og hensiktsmessig måte. Spesielt gjelder dette adgang til å få godkjent en lukket "objekt- og tjenestespesifikk" opplæring, og videreføring av begrepet "Sikkerhetsvakt" for å tydeliggjøre den offentlige tjenesteperson

Med hilsen

Ivar Gammelmo
direktør

Ole Peder Nordheim
avdelingsdirektør

Kopi:

Fornyings-, kirke- og administrasjonsdepartementet
Hovedtillitsvalgt Parat og NTL i DSS